

PERSBERICHT

13 december 2012

Verslag aan het Vlaams Parlement

Ecologiepremie

De ecologiepremie is een economische maatregel met een sterke milieugerelateerde impact. Het beleidskader ervan werd evenwel onvoldoende onderbouwd met meetbare economische en ecologische operationele doelstellingen. De simulaties van de Vlaamse overheid bleken soms te beperkt om de budgettaire noden van de premie precies in te schatten. Mede door de economische context heeft dat geleid tot veel fluctuaties en verscheidene aanpassingen aan het juridisch kader. Die aanpassingen beïnvloedden de kansen van de steunaanvragende ondernemingen op effectieve steunuitbetaling en ondergroeven zodoende de voorspelbaarheid van het regelgevend kader van de ecologiepremie. Het Rekenhof voerde een enquête bij een aantal ondernemingen uit met het oog op de beoordeling van het stimulerend karakter van de premie. Een outcome-evaluatie van de premie door de Vlaamse overheid vond nog niet plaats.

Kader

De ecologiepremie is een financiële tegemoetkoming aan ondernemingen die ecologie-investeringen realiseren in het Vlaams Gewest. Daarmee wil de Vlaamse overheid ondernemingen stimuleren hun productieproces te vergroenen. De ecologiepremie is als maatregel ingeschreven in verschillende beleidsdocumenten, maar er zijn geen operationele economische, noch ecologische doelstellingen opgemaakt. De regelgeving van de ecologiepremie wijzigde in de loop der jaren veelvuldig. Dat had deels te maken met een wijzigende context en verschillende beleidskeuzes, maar vooral met de budgettaire impact van de steunregelingen. Die continue aanpassingen aan het kader van de premie verminderden de voorspelbaarheid ervan. Hoewel de Vlaamse Regering bij de aanpassingen altijd simulaties liet uitvoeren, bleek zij de budgettaire noden niet altijd correct te kunnen schatten.

Uitvoering van het beleid

Het Rekenhof ging na of de toekenning, betaling, verantwoording en opvolging van de premie correct gebeurde. Het stelde vast dat de dossierbehandeling meestal correct verliep. Wel bleef de controle door de afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid van het Agentschap Ondernemen in de eerste fasen van de premiebetalingen summier. De afdeling kende soms premieschijven toe zonder dat facturen of voldoende onderbouwende documenten waren voorgelegd. De afdeling Inspectie Economie van het Agentschap Ondernemen controleerde op grond van een risicoanalyse een selectie van premiedossiers grondiger op basis van de saldo-uitbetaling. Die controle leidde tot veel terugvorderingen, onder andere wegens facturen die van voor de premiegoedkeuring dateerden of niet nagekomen uitbetalingsmodaliteiten

De Europese regelgeving en het doelmatigheidsprincipe vereisen dat de toegekende ecologiepremie een stimulerend effect heeft. Dat impliceert dat ondernemingen de investering zonder de premie niet op dezelfde manier zouden uitvoeren. De controles in de aanvraagapplicatie volstaan volgens het Rekenhof niet om de additionaliteit van de ecologiepremie te garanderen. Uit een bevraging door het Rekenhof bleek dat bij 32% van de aanvragen van ondernemingen die bij de 3e call in 2010 de premie ontvingen, de investeringen ook zonder de premie zouden zijn uitgevoerd. De investeringen van de ondernemingen die een premie aanvroegen bij de 3e call 2010 maar die niet ontvingen door een ongunstige rangschikking, zijn in zeker 57% van de gevallen toch uitgevoerd. Die cijfers wijzen erop dat, minstens wat betreft de derde call 2010, van de premie een eerder beperkt stimulerend effect uitgaat.

Evaluatie van het beleid

Tot nu toe vond geen outcome-evaluatie plaats van de ecologiepremie door de Vlaamse overheid. Dat is momenteel ook moeilijk te realiseren bij gebrek aan vooropgestelde doelstellingen.

Reactie van de minister

De Vlaamse minister van Economie stelde dat de ecologiepremie in de eerste plaats een economische maatregel is en dat het operationaliseren van de doelstellingen niet realistisch is. Verder erkende hij dat de premierregelgeving regelmatig werd aangepast, maar hij betwijfelt of vollediger simulatiemodellen daarvoor soelaas kunnen brengen. Hij wees erop dat is beslist om de controle bij de eerste twee premieschijven aan te scherpen. Ten slotte stelde hij dat het stimulerend effect van een maatregel zeer moeilijk controleerbaar is.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Ecologiepremie* is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het verslag en dit persbericht staan op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).